

ข่าวเศรษฐกิจและสังคม

สายงานพัฒนาสังคม

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๙๖๒ ถนนกรุงเกษม ป้อมปราบฯ กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

โทรศัพท์. ๐-๒๒๘๐-๔๐๘๕ ต่อ ๓๕๐๐ โทรสาร. ๐-๒๒๘๑-๒๘๐๓

<http://social.nesdb.go.th>

สศช. ได้รายงานความเคลื่อนไหวทางสังคมในช่วงไตรมาสสาม ปี ๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ เลขาธิการ สศช. และนางสุวรรณี คำมั่น รองเลขาธิการ สศช.เปิดเผยว่า สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ติดตามความเคลื่อนไหวสถานการณ์ทางด้านสังคมที่สำคัญ ๆ ในช่วงไตรมาสสามของปีนี้ และประเด็นเฝ้าระวังสำคัญในระยะต่อไป สรุปได้ดังนี้

สรุปภาวะสังคมไทยในไตรมาสสาม ๒๕๕๓

เศรษฐกิจไทย การจ้างงาน และรายได้แรงงานไทย: เศรษฐกิจดีขึ้น ทำให้โอกาสในการทำงานและการสร้างรายได้ของประชาชนดีขึ้น แต่ตลาดแรงงานตึงตัวมากขึ้นและจะเป็นข้อจำกัดสำหรับภาคการผลิต ในระยะสั้นคุณภาพชีวิตแรงงานจะได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติและความเสียหายในภาคเกษตร รวมทั้งการสูญเสียรายได้ส่งกลับจากต่างประเทศจากการที่เงินบาทแข็งค่าขึ้นบ้าง

- การจ้างงานเฉลี่ยของไตรมาสสามเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๘ จากไตรมาสเดียวกันปี ๒๕๕๒ การขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ทำให้โอกาสในการทำงานและการสร้างรายได้ดีขึ้น อัตราการว่างงานเฉลี่ยลดลงเป็นร้อยละ ๐.๙ มีผู้ว่างงานจำนวน ๓๔๑ พันคน จำนวนผู้ประกันตนที่ขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานลดลงเป็น ๑๒๔,๐๓๗ คน

- ประเด็นที่ยังคงเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่องและเร่งรัดมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหา ได้แก่ (๑) ตลาดแรงงานมีแนวโน้มตึงตัวมากขึ้นและขาดแคลนแรงงานระดับวิชาชีพในหลายสาขา โดยเฉพาะแรงงานระดับกึ่งฝีมือ และแรงงานระดับล่าง และจากการสำรวจความต้องการแรงงานของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ๒๕๕๓ ใน ๖ กลุ่มอุตสาหกรรม ได้แก่ ชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ ยานยนต์ ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องปรับอากาศและเครื่องทำความเย็น และเครื่องจักรกล พบว่าในช่วง ๕ ปีข้างหน้า (๒๕๕๔-

The Office of the National Economic and Social Development Board (NESDB), on November 29, 2010, reported Thailand's social conditions in the 3rd quarter of 2010.

Mr. Arkhom Termpittayapaisith, Secretary General and Mrs. Suwannee Khamman, Deputy Secretary General, reported on the Office of NESDB's monitoring of significant social situations and important trends to watch for the next period.

Social Development Report in Q3/2010

Thai economy, employment and income of the workforce: Expanding economy enhanced job and income opportunities. But the tightening labour market will constitute a constraint for the production sectors. In the short run, the quality of life of Thai labour was affected by natural disaster and impacts on the agricultural sector, as well as reduced remittance income as a result of stronger Baht.

- During the 3rd quarter average employment increased by 0.8% year-on-year. Continued economic expansion improved employment and income opportunities. Average unemployment dropped to 0.9% with only 341,000 unemployed. There were 124,037 insured persons seeking unemployment compensation, down from the same period of last year.

- The followings are closely watched to ensure effective and timely responses: 1) Tightening labour market has led to labour shortages in many sector, especially semi-skilled and lower level workers. In 2010 the Federation of Thai Industries sponsored a survey of 6 industrial sectors, namely automobile parts and spare parts, automobile, electrics and electronics, air-

๒๕๕๘) อุตสาหกรรมดังกล่าวมีความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นประมาณ ๒๔๘,๘๖๒ คน โดยสัดส่วนความต้องการแรงงานในระดับการศึกษามัธยมศึกษา-ปลายมากที่สุดร้อยละ ๕๒.๙ รองมาเป็นความต้องการแรงงานระดับวิชาชีพ (ปวช.- ปวส.) ร้อยละ ๓๖ และความต้องการแรงงานระดับปริญญาตรีร้อยละ ๑๑.๑ โดยในระดับวิชาชีพมีความต้องการแรงงานสาขาช่างกลโรงงานมากที่สุด รองลงมาคือสาขาไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ และช่างยนต์ สำหรับความต้องการแรงงานในปริญญาตรีมีความต้องการสาขาวิศวกรรมศาสตร์มากที่สุดโดยเฉพาะในสาขาวิศวกรรมอุตสาหกรรม เครื่องกล ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์ และแมคคาทรอนิกส์ และในภาพรวมของประเทศสัดส่วนผู้สมัครงานต่อตำแหน่งงานว่างสะสมยังคงลดลงต่อเนื่อง แสดงถึงความต้องการแรงงานที่มีมากกว่าผู้สมัคร และ (๒) ประเด็นเฝ้าระวังอื่นที่มีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตแรงงานได้ในระยะสั้น ได้แก่ ผลกระทบจากการแข็งค่าของเงินบาทต่อรายได้แรงงานโดยเฉพาะในสาขาการผลิตสินค้าที่ใช้วัตถุดิบภายในประเทศเป็นส่วนประกอบหลัก (high local content) และใช้แรงงานสูง (labour intensive) อาทิ อุตสาหกรรมสิ่งทอ รองเท้า อัญมณีและเครื่องประดับ เครื่องหนัง อุตสาหกรรมการเกษตร อาหารสำเร็จรูป และสินค้าเกษตร เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเนื่องต่อรายได้ของแรงงาน รวมทั้งผลกระทบต่อรายได้แรงงานส่งกลับจากต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีผลกระทบจากการสูญเสียโอกาสในการทำงานและสูญเสียรายได้จากพืชผลการเกษตร การสูญเสียทรัพย์สินจากผลกระทบภาวะน้ำท่วม และได้รับผลกระทบจากราคาสินค้าอาหารที่มีแนวโน้มปรับเพิ่มขึ้นเนื่องจากการที่ผลผลิตเกษตรออกสู่ตลาดลดลง

สุขภาพประชาชนไทยยังมีความเสี่ยงจากโรคภัยที่ต้องเฝ้าระวังคือ การระบาดของไข้เลือดออกอย่างต่อเนื่อง และการระบาดของโรค มือ เท้าปากเพิ่มขึ้นมาก ผู้ป่วยด้วยโรคเอดส์โดยรวมมีจำนวนลดลง แต่เยาวชนไทยอายุ ๑๕-๒๔ ปี และผู้ติดยาเสพติดชนิดฉีดยังเป็นกลุ่มเสี่ยงที่ต้องเฝ้าระวัง ในโอกาสที่วันที่ 1 ธันวาคมเป็นวันต้านเอดส์โลก นั้นตอกย้ำว่ายังมีความจำเป็นในการเฝ้าระวังปัญหาการติดต่อโรคเอดส์ที่ครบวงจร ทั้งการป้องกัน การเฝ้าระวังรักษากลุ่มติดเชื้อ และกลุ่มเด็กติดเชื้อที่เกิดจากพ่อแม่ที่ติดเชื้อ รวมทั้งเด็กกำพร้าจากพ่อแม่ติดเชื้อที่เสียชีวิตไปแล้ว นอกจากนี้ ในระยะสั้นยังต้องเฝ้าระวังโรคที่มากับน้ำท่วม ได้แก่ โรคอุจจาระร่วง ไข้หวัด ไข้เลือดออก โรคฉี่หนู โรคผิวหนัง และโรคตาแดง

conditioning and cooling equipments, and mechanical equipments. The result shows that these sectors alone need 248,862 workers in the next 5 years (2011-2015). 52.9% of the demand is for workers with lower and upper secondary education, followed by 36% for certificate or diploma level, and 11.1% for bachelor's degree level. At vocational level, most needed are plant mechanics, followed by those in electrics and electronics fields, and mechanics. At bachelor's degree level, the demand is highest in engineering, especially industrial engineers, mechanical engineers, electrics and electronics engineers, automobile and mechatronics engineers. By and large, the ratio of job applicants to job vacancies has declined, indicating that demand exceeded supply. 2) Others on the watch list are those likely to have immediate impacts on the quality of life the workers. First is the appreciating Baht which has prevailing impacts on workers' income, especially those in high-local content and labour-intensive industries, e.g. textile, footwear, jewelry and accessories, leather goods, agro-industry, ready-to-eat food, and agricultural commodities. The impacts will also be the loss of labour's remittance once converted into Thai Baht. Others are the loss of job opportunities, farm income, properties and assets due to the flood, and food price hikes due to reduced agricultural produce in the market.

The health of Thai people is also at risk from an outbreak of dengue fever, hand, mouth and foot disease. The number of AIDS patients has dropped, but 15-24 year-old youth and injecting drug addicts remain two high-risk groups. On the occasion of the World AIDS Day on 1st December, it is important to emphasize the need for an integrated AIDS surveillance that includes prevention, treatment of HIV infected adults and children, including AIDS orphans. In the near future, a close surveillance is needed for water-borne diseases like diarrhea, flu, dengue fever, Leptospirosis, skin disease and Conjunctivitis.

อาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด ประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ยังพุ่งสูงขึ้น โดยเฉพาะคดียาเสพติดเพิ่มสูงสุดในรอบ ๙ ปี นอกจากนี้ ปัญหาความรุนแรงของกลุ่มวัยรุ่นมีมากขึ้น ปัญหาความขัดแย้งของนักเรียนต่างสถาบันยกพวกทะเลาะ ตีกัน เป็นปัญหาเรื้อรังและทวีความรุนแรงขึ้น จะพบว่า มีการใช้อาวุธอันตราย และมีผลกระทบต่อความเสียหายในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนผู้บริสุทธิ์

เรื่องเด่นประจำฉบับ “กองทุนสวัสดิการชุมชน...ทางข้างหน้ายังท้าทาย” ซึ่งเป็นการขับเคลื่อนตามกรอบนโยบายการพัฒนาไปสู่สังคมสวัสดิการ (Welfare society) ที่เกิดจากพลังร่วมของทุกภาคส่วน ยึดหลักความยั่งยืนและหนุนเสริมการคุ้มครองทางสังคมแก่คนยากจนและผู้ด้อยโอกาส และการสร้างความเข้มแข็งชุมชน ทั้งนี้ โดยมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

กองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นทั้งเครื่องมือในการจัดสวัสดิการและการพัฒนาทุนทางสังคม เป็นตัวอย่างบทเรียนในการนำทุนทางสังคมที่มีอยู่ในชุมชนมาช่วยรองรับการแก้ปัญหาและสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ซึ่งจะเป็รากฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาในอนาคต ทำให้เกิดการรวมตัวฟื้นฟูระบบคุณค่าทุนทางสังคมที่มีอยู่มาช่วยเหลือเกื้อกูลกันในลักษณะของการจัดสวัสดิการชุมชนจากฐานที่มีอยู่ในชุมชน เช่น องค์การการเงินชุมชนและการบูรณาการกองทุน การออมวันละบาทและกองทุนสัจจะวันละบาท กองทุนสวัสดิการจากศาสนา กลุ่มออมทรัพย์ และการจัดการทรัพยากรฯ

การขับเคลื่อนในเรื่องการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนมีความคืบหน้ามากขึ้น แต่การขยายให้มีความครอบคลุมทั้งในเชิงพื้นที่และกลุ่มยากจน กลุ่มด้อยโอกาสนั้นยังมีความท้าทายหลายประการ ได้แก่ การครอบคลุมกลุ่มผู้ที่ยากจนและผู้ด้อยโอกาสอย่างแท้จริง ระยะเวลาในการพัฒนาให้มีความแข็งแกร่ง ความเข้าใจของประชาชน การประชาสัมพันธ์ ความชัดเจนของการปฏิบัติ และการสนับสนุนโดยภาครัฐ นอกจากนี้ รูปแบบการจัดสวัสดิการที่ฟุ่มเฟือยในบางกองทุนก็ จะทำให้มีปัญหาเรื่องความยั่งยืนได้ในอนาคต ที่สำคัญคือ การนำความรู้จากการพัฒนาชุมชน เช่น บัญชีครัวเรือน การจัดทำแผนชุมชน ฯลฯ มาวิเคราะห์เพื่อขยายบทบาทสวัสดิการไปสู่การแก้ปัญหาของครอบครัว เช่น หนี้สิน การสร้างอาชีพ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสมาชิกให้ออก

Drug-related crimes, which reached a nine-year peak, and property-related crimes continue to soar. Another problem is adolescent violence. Institutional rivalry and fighting among vocational students becomes frequent and marked by the use of force, fire arms and other weapons. This also impacts the lives and properties of innocent bystanders.

This issue's highlight is “Community Welfare Funds...The Challenges Ahead”. Community welfare funds are one of important initiatives under the “Welfare Society” policy framework that emphasizes the principles of multi-partite participation, sustainability, social protection for the poor and the disadvantaged, and community empowerment.

Community welfare fund is regarded as a tool for providing welfare and strengthening social capital. It is based on the experience of leveraging social capital that exists in the community to address local problems and strengthen the community. This will constitute a solid foundation for further development by mobilizing local resources and reviving local values of sharing and helping each other. Caring and assistance is provided from local resources such as community financial organizations, integrated community funds, A-Baht-A-day saving scheme, and A-Baht-A-day Honesty Fund, religious welfare funds, savings groups, natural resource management, etc.

There has been remarkable progress with regard to the development of community welfare funds. But the expansion of the funds to all the areas as well as the poor and the disadvantaged still faces formidable challenges. Critical success factors are effective targeting of the poor and the disadvantaged, good public communications, and a clear commitment and support from the Government especially during the early stage of development. Excessive provisioning by some funds could also undermine their sustainability. Finally, the community welfare funds could benefit from

กำลังภายใน ลด ละ เลิก พฤติกรรมเสี่ยง รวมทั้งปลูกพืชผักปลอดสารพิษ มากกว่าการจัดสวัสดิการแบบให้เปล่าเฉพาะตัวบุคคล ก็จะเป็นการจัดสวัสดิการที่ก่อให้เกิดการพัฒนาต่อยอดในการพึ่งตนเอง แก้ไขปัญหาความยากจนและยังเป็นการนำกลุ่มวัยทำงานซึ่งเป็นกลุ่มที่มีพลังความคิดสร้างสรรค์เข้ามาเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนากองทุนและชุมชนในด้านอื่นๆ ต่อไป

ในยามที่เกิดภัยพิบัติและความยากลำบากของประชาชน สวัสดิการในเรื่องการเจ็บป่วย และการทำศพก็นับว่าเป็นแรงหนุนเสริมจากกองทุนสวัสดิการที่มีความสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มที่ยากจน แม้ว่าโดยบทบาทของกองทุนจะไม่ใช้การให้ความช่วยเหลือแรก (First aid) อย่างไรก็ตาม ในอนาคตกองทุนสามารถเป็นศูนย์ข้อมูลเพื่อการแก้ไขเยียวยาที่สำคัญรวมทั้งการเป็นเครือข่ายในการประสานความช่วยเหลือให้ตรงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และหากกองทุนมีความแข็งแกร่งมากขึ้นอาจจะให้สวัสดิการเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าในภาวะที่ประสบภัยพิบัติได้ด้วย

applying community development knowledge such as household book-keeping, community development plan. In each community, the fund's provisioning should be used to strengthen the well-being of participating households by addressing problems such as indebtedness, risky-behaviours, and by enhancing income-generating opportunities and inducing healthy behaviours, e.g exercise, production and consumption of pesticide-free vegetable. With such linkages, the fund would provide more than individual welfare; it would also promote self-reliance and poverty reduction. The fund would also constitute a channel by which working-age population with creative ideas could be engaged to help develop the fund and the community.

In times of disaster and difficulties, sickness and funeral welfare provided by community welfare funds is much appreciated. Although the funds should not be regarded as “first aid”, in the future they could serve as welfare and assistance information centers and help coordinate assistance from other sources. This should enhance the effectiveness of aids coordination and targeting. Some community welfare funds with strong performance could also extend welfare to alleviate disaster-related impacts.